

Väestöliitto

Maahanmuuttajavanhempien vertaistukitoiminta

Euroopan Unionin pakolaisrahaston tuella (ERF)

Vertaistykymät maahanmuuttajavanhemmille

Tavoitteet:

1. Tukea ja edistää koko perheen kotoutumista
2. Vahvistaa vanhempien roolia kasvattajina ja elämän opettajina uudessa maassa
3. Tukea vanhempien valmiuksia hakea itsenäisesti tietoa ja järjestää toimintaa
4. Rohkaista verkostoitumiseen toisten vanhempien kanssa, riippumatta etnisestä taustasta
5. Saada ja jakaa tietoa kotoutuvien lasten ja nuorten tarpeista

1. Tukea ja edistää koko perheen kotoutumista

Ryhmässä mahdollisuus

- saada tietoa kotoutumisesta prosessina
- keskustella ja verrata omia kotoutumiskokemuksia muiden vastaavassa elämäntilanteessa oleviin
- tietoa ja välineitä oman kotoutumisprosessin ymmärtämiseen

Ryhmässä korostetaan koko perheen kotoutumisen merkitystä

2. Vahvistaa vanhempien roolia kasvattajina ja elämän opettajina uudessa maassa

Ryhmässä keskustellaan yhdessä vanhemmuudesta ja maahanmuuton vaikutuksesta vanhemmuuteen

Ryhmässä on mahdollisuus pohtia isien ja äitien roolien eroavaisuuksia ja samankaltaisuuksia Suomessa ja ryhmäläisten lähtömaassa

Ryhmässä jaetaan kokemuksia lastenkasvatuksesta, saadaan vinkkejä ja ohjeita muilta vanhemmilta

Ryhmässä saa tietoa suomalaisesta kasvatuskulttuurista ja kasvatustavoitteista

Ryhmässä tuetaan vanhempien osallistumista koti-koulu yhteistyöhön ja toimivaan kasvatuskumppanuuteen

3. Tukea vanhempien valmiuksia hakea itsenäisesti tietoa ja järjestää toimintaa

Ryhmässä saa neuvoja ja ohjausta siihen, mistä päivitettyä, tarvittavaa tietoa löytyy

Ryhmässä voidaan harjoitella konkreettisesti tiedonhankkimisen menetelmiä esim. nettisivuilta, koulujen tietojärjestelmistä

Ryhmässä vierailevat ammattilaiset tarjoavat yhteystietoja ja kontaktimahdollisuuksia alueen /koulun /järjestöjen toimijoihin

Ryhmä tukee osallistujien omaehtoista toimintaa ja osallisuutta esim. järjestämällä vierailuja ja tutustumiskäyntejä

4. Rohkaista verkostoitumiseen toisten vanhempien kanssa, riippumatta etnisestä taustasta

Ryhmässä syntyy kontakteja muihin vanhempiin

Ryhmätapaamisissa luodaan pohjaa osallistumiselle myös muihin tapahtumiin, vanhempainiltoihin, koulun /päiväkodin toimintoihin

Koulun / pk:n henkilökunta tulee ryhmässä vanhemmille tutuksi, mikä helpottaa osallistumista

Tutustuminen suomalaisiin vuorovaikutustapoihin (esim. lasten syntymäpäivät, talkoot) rohkaisee vanhempia osallistumaan

5. Saada ja jakaa tietoa kotoutuvien lasten ja nuorten tarpeista

Keskusteluissa muiden vanhempien kanssa ryhmäläiset kuulevat erilaisista mahdollisuuksista käsitellä lasten ja nuorten kehitykseen ja kotoutumiseen liittyviä asioita

Ryhmätapaamisissa keskustellaan lasten ja nuorten tarpeista niin perheiden kotikulttuurin kuin vastaanottavan yhteiskunnan kulttuurin näkökulmasta

Ryhmässä nostetaan esiin mm. uhmaikään, murrosikään, seksuaaliseen kehitykseen ja tiedontarpeeseen liittyviä teemoja

Ryhmässä jaetaan ajantasaista tietoa perheille, lapsille ja nuorille suunnatuista palveluista Suomessa

VERTAISRYHMISSÄ KÄSITELTÄVIÄ EHDOTUSTEEMOJA

TAPAAMISTEN TEEMOJA:

1. Tutustuminen (ryhmytyminen)
2. Maahanmuuttokokemus perheessä
3. Lapsen tarpeet ja varhainen vuorovaikutus
4. Koulutusjärjestelmä ja koulun tukimuodot
3. Koulun ja kodin yhteistyö ja työnjako
4. Kielenkehitys, kaksikielisyys ja -kulttuurisuus
5. Tukiverkostot, paikalliset palvelut ja toimijat
6. Lapsen sosiaalisen kehityksen tukeminen
7. Lapsi ja maahanmuutto
8. Avoin teema

Vertaistuen ryhmät

Ryhmät ovat

- Kotoutumista tukevia
- Tavoitteellisia
- Informatiivisia
- Vertaiskokemukseen perustuvia
- Keskustelevia
- Asiantuntijuuteen luottavia
- Voimaannuttavia
- Sosiaaliset kontaktit mahdollistavia
- Toiminnallisiakin

Ryhmät eivät ole

- Koulutusta, opiskelua
- Terapeuttisia, psykologisia
- Yksilöllistä tukea
- Pelkästään toiminnallisia (kokkaus, käsityöt tms.)

Tapaamisen rakenne ja tiedonvälitys

Ryhmän kesto noin 2 tuntia:

1. Alussa informaatio-osuus päivän teemasta
2. Keskustelu päivän teemasta
3. Lopetus ja orientaatio seuraavaan tapaamiseen

Lisäksi teemaan liittyviä toiminnallisia harjoituksia tapaamisen kulun mukaan

- Asiantuntijuus oikealta taholta: kutsutut vieraat kertovat (esim. kuraattori, terveydenhoitaja)
- Ohjaajien tulee varata 3 h aikaa, jotta ennen ryhmäläisten tuloa on aikaa valmistella ja käydä ryhmän päätyttyä loppukeskustelu ohjaajien kesken

Ryhmän toteutus

Sopimuksen mukaan esim. kerran viikossa / joka toinen viikko / kerran kuussa

Kokoontumiseen sopiva tila

Käsiteltävänä Ohjaajan oppaan 7-8 teemaa

Osallistujille sopivaan kellonaikaan (huomioi aamuaikataulut, lasten päiväunet, rukousajat jne.)

Aikaa varataan myös seurusteluun, kuulumisiin, kahvitteluun

Ryhmän kokoonpano

Ryhmä voi olla miehille /naisille /molemmille sukupuolille samaa tai eri sukupolvea edustaville – sukupuolien ja -polvien välinen vuoropuhelu ja yhdessäolo tuo usein esiin kaikille uusia näkökulmia

Käytetään osallistujien äidinkieltä tai jotain yhteistä kieltä, esim. selkosuomi, englanti

Ei mielellään vähempää kuin 5 eikä enempää kuin 12 osallistujaa, jotta keskustelu toteutuisi

Ryhmätapaamisten suunnittelu

Ohjaajat tapaavat etukäteen, asettavat tavoitteet omalle toiminnalleen ja pohtivat tavoitteita ryhmälle

Ohjaajat sopivat missä ja milloin ryhmä aloittaa, samalla sovitaan tiedottamisesta ja jaetaan järjestelyvastuut (esim. kuka tuo materiaalit, sopii vierailut)

Ohjaajapari sopii keskinäisen roolijaon ja vetovastuun kullekin ryhmätapaamiskerralle

Suunnittelussa on tärkeää huomioida, että eri-ikäisillä ja eri elämäntilanteissa olevilla saattaa olla erilaisia tavoitteita ja toiveita ryhmän/ kotoutumisen osalta

Ohjaajien erilaiset roolit

- asiantuntija- ja vertaisohjaaja

Ohjaajapari on tasavertaisessa asemassa ryhmätilanteissa

Omankielinen ohjaaja pitää huolta siitä, että ryhmäkeskustelu pysyy aiheessa ja mahdollinen suomenkielinen osallistuja ajan tasalla käsiteltävistä asioista

Molempien ohjaajien käytettävä yksinkertaista ja selkeää kieltä, mielellään kirjakieltä

Omankielisen vertaisohjaajan merkitys saattaa korostua, jos vertaistuen käsite on tuntematon

Molemmat ohjaajat huolehtivat ryhmäläisten tasapuolisesta osallistumisesta

Omankielinen ohjaaja toimii kotoutumisen ”esikuvana” omien kotoutumiskokemustensa kautta

Ryhmän alkaessa

Selvitettävä yhdessä ryhmäläisten kanssa mitä vertaistuki on

Ryhmän tavoitteista ja teemoista sovitaan ensimmäisessä tapaamisessa yhdessä

Sovitaan aikatauluista ja osallistumisesta yhdessä ryhmäläisten kanssa

Luodaan ryhmälle ”säännöt” mm. puheenvuorojen käyttämisestä, kaikkien osallistujien arvostamisesta, lasten hoidosta ryhmän aikana

Ohjaajan vastuu omasta jaksamisesta

1. Tehtävän rajaaminen: kuuluuko ohjaajalle ryhmässä tapahtuva vai muukin
2. Ei voi olla välinpitämätön, muttei voi ylittää omaa osaamista ja jaksamista
3. Tärkeää miettiä mikä auttaa jaksamaan ohjaajana?
4. Ryhmätapaamisten purku ohjaajaparin kanssa
5. Tarvittaessa työnohjaus (esim. Väestöliitosta)

Ryhmäytyminen

Tapahtuu vähitellen luottamuksen syvetessä

'en ole yksin, muutkin jakavat samanlaisen elämäntilanteen`

Toiminnalliset harjoitukset tukevat ryhmähengen syntymistä

Ryhmäytymiseen vaikuttaa suuresti ohjaajien oma esimerkki,
avoimuus, vilpittömyys tärkeää

Ryhmän päättäminen

Osallistujilla tieto siitä, että ohjatun ryhmän määräaikaaisuudesta on sovittu jo aloittaessa

Palautekeskustelulle voi varata erillisen tapaamiskerran tai järjestää ”loppujuhla”

Jos on mahdollista saada palautetta myös kirjallisena, kannattaa se toteuttaa (esim. muutama kysymys teemoista, toteutustavoista, ajankohdan sopivuudesta)

Viimeisellä kerralla keskustellaan myös mahdollisuuksista jatkaa tapaamisia ilman ryhmänohjaajia

Arviointi

Ryhmätapaamisten jälkeen on tärkeää arvioida tilaajan kanssa /ohjaajien kesken saavutettiinko asetettuja tavoitteita

Ryhmään osallistuneiden palaute kootaan ja analysoidaan tavoitteisiin peilaten

Hyödynnetään arvioinnissa myös muualta saatu palaute (esim. vierailijoilta, koulun henkilökunnalta)

Arvioinnin perusteella suunnitellaan jatkotoimenpiteitä esim. jatkoryhmä, teemojen muokkaus, käsittelytapojen muuttaminen, vierailut

